ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 645

Archeologienota Brakelsesteenweg te Ninove (Oost-Vlaanderen)

Programma van Maatregelen

BORIS HOREMANS

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2020
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Janssens David
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba. ADEDE bvba is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1 Gemotiveerd advies..... - 4 -
2 1 Programma van maatregelen..... - 6 -

1 Gemotiveerd advies

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek.

In het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de bouw van een toonzaal en de aanleg van een verharde parkeergelegenheid aan de Brakelsesteenweg te Ninove, werd door ADEDE BVBA een bureaustudie uitgevoerd in het kader van het opstellen van een archeologische nota met uitgesteld traject.

Het doel van dit onderzoek is driedelig. Allereerst wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Vervolgens wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten bewaard zijn en in hoeverre ze bedreigd zijn door de geplande bouwwerken. Ten slotte wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is. Op basis van beschikbare en geraadpleegde bronnenmateriaal kon binnen het bureauonderzoek de aan-of afwezigheid van een archeologische site of relevante archeologische overblijfselen binnen de contouren van het onderzoeksgebied niet met zekerheid worden aangetoond. Wel is het mogelijk een archeologische verwachting naar voor te schuiven ten einde een antwoord te kunnen bieden op de gestelde onderzoeksvragen.

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het projectgebied gelegen is in de dendervallei op een terrein dat een weinig hoger gelegen is dan de historische rivierbedden die de streek doorsnijden. Nabij het plangebied loopt een oude zijarm van de Mussenbeek. Dit zorgt ervoor dat het plangebied mogelijk als een gunstige ligging werd beschouwd in de Steentijden. Voorlopig werden in het gebied relatief weinig steentijdvondsten gemeld in de centrale archeologische inventaris en volgens de bodemtypekaart betreft de bodem van het projectgebied een leemgrond zonder profilering, wat minder gunstig is voor de bewaring van steentijdmateriaal. Toch kan de aanwezigheid van steentijdmateriaal in het bodemarchief niet uitgesloten. We kunnen voor steentijden dan ook een algemene verwachting naar voor schuiven.

Voor de Romeinse periode stelden we vast dat het projectgebied, gelegen in het zuiden van Oost-Vlaanderen, dat toch gekend staat om zijn verhoogde aanwezigheid van Romeins materiaal in het bodemarchief, mogelijk ook interessante Romeinse sporen kan bevatten. Verschillende Romeinse sites werden in de ruime omgeving van het projectgebied teruggevonden. Daarenboven is het projectgebied gelegen aan de oude baan Brussel-Oudenaarde, waarvan de ouderdom niet exact te bepalen valt. Deze verbinding is steeds van groot belang en de onmiddellijke nabijheid van het projectgebied heeft mogelijk zijn sporen nagelaten.

Dezelfde redenering kan ook gemaakt worden met betrekking tot meer recentere historische perioden. Ook gedurende de middeleeuwen en de vroegmoderne periode was de baan van Oudenaarde naar Brussel een belangrijke economische ader. Gedurende de middeleeuwen kende Voorde ook een belangrijke ontwikkeling, getuige daarvan het kasteel van Voorde. We hebben echter vastgesteld dat het projectgebied sinds de vroege achttiende eeuw onbebouwd is geweest en konden geen bewijzen vinden van enige activiteit die zich binnen de contouren van het projectgebied ontplooid zou hebben, anders dan landbouw. Toch kunnen ook hier sporen van de nabijgelegen weg van Brussel naar Oudenaarde terug te vinden. We schuiven dus ook voor de middeleeuwen en de vroegmoderne periode een gemiddelde archeologische verwachting naar voor.

Toch dient in deze ook rekening gehouden te worden met de huidige situatie van het projectgebied. Het gedeelte van het projectgebied gelegen nabij de Brakelsesteenweg kan gezien worden als een zwaar verstoorde zone. De afgelopen decennia is hier immers een kluwen aan gebouwen en bijgebouwen opgetrokken die zonder twijfel belangrijke bodemverstoringen met zich hebben gebracht. Gelet op de aard van de werken, waarbij een nieuwe toonzaal met een eerder beperkte oppervlakte van zo'n 312m² zal gebouwd worden binnen de contouren van de bestaande, te slopen, bebouwing en in een gebied dat dus naar alle waarschijnlijkheid reeds sterk verstoord is door deze bestaande bebouwing, kan geconcludeerd worden dat het potentieel voor kenniswinst in deze te beperkt is. Ook de oppervlakte van de geplande werken, waarbij slechts 312m² aan nieuwbouw wordt opgetrokken met omringende parking binnen een zone die momenteel eveneens bebouwd en verhard is. Bijkomend is een aanzienlijk deel van het projectgebied gelegen binnen een agrarische zone. Al deze factoren samen beschouwd, lijkt de kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek te laag om dit te verantwoorden. Hoewel we voor de regio een zeker potentieel inzake steentijd hebben naar voor geschoven, wordt deze voor het projectgebied teniet gedaan door de bestaande verstoring op het terrein waardoor een afwezigheid van intacte bodem kan aangenomen worden. Ook voor latere perioden lijkt de bestaande bebouwing de verwachting naar archeologische sporen negatief te beïnvloeden. Een kosten-batenanalyse zou in dit geval dan ook zeer negatief uitdraaien. ADEDE bvba is daarom van mening dat verder archeologisch onderzoek niet nodig is en dat het terrein archeologisch mag vrijgegeven worden.

2 Programma van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor)onderzoek. Volgens artikel “§5.2 van de Code van Goede Praktijk” is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplecht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed.